

Buurtreportage ANTWERPEN

Tobias en Sofie van hotel Citystay verwelkomen een dezer hun tweede kindje. FOTO JORIS HERREGODS

Dominique is geboren en getogen in de provincie Luxemburg, maar volgde haar man naar Antwerpen. FOTO JORIS HERREGODS

Gert (links) en Steven tonen de illustratie die Gert van het Vleeshuis maakte. FOTO JORIS HERREGODS

Het Vleeshuis torent uit tussen sociale woningen. FOTO JORIS HERREGODS

Stille Vleeshuiswijk in 2025 wakker geschud door renovatiewerken

“In de zomer komen mensen hier naar den beiaard luisteren”

Wat ooit een van de dichtstbevolkte wijken van de stad was, is nu een ietwat vergeten uithoekje van het historisch centrum. Vanaf 2025 zal de buurt uit haar lange winterslaap gewekt worden door het geluid van werkmannen en drillboren. Het Vleeshuis is dringend aan renovatie toe en zal hoogstwaarschijnlijk tot 2029 gesloten blijven. Luidt het einde van de jaren twintig een frisse start in voor een verouderde wijk?

Hoewel de hevige regenval van de voorbije periode plaats heeft gemaakt voor een fel herfstzonnetje, is het niet bepaald over de koppen lopen als we in de gebouwen van het Vleeshuis rondwandelen. Een koppeltje toeristen staat voor de schuifdeur van het museum te wachten tot de receptioniste de klok van tien hoort luiden en de poorten voor open verklaart. Naast hen zien we een veiligheidsagent van zijn elektronische Gauloises Blondes lurken. Nee, de levendigste buurt van 't Stad is de Vleeshuiswijk alermintst.

De gebouwen rond het Vleeshuis werden in het voorlaatste oorlogsjaar getroffen door een vliegende bom. Na de afbraak vele jaren later verrees een voorbeeld van sociale stadsvernieuwing, met een toch eentonige wijk met sociale woningen tot gevolg. Een ingreep die de buurt nog steeds tekent en ze, in tegenstelling tot de straten rond de Grote Markt maar een boogschiet verderop, een lichtjes troosteloze indruk geeft.

Op de hoek van de Zakstraat en

de Burchtgracht, in de schaduw van het Vleeshuis, baat Tobias De Bock (36) hotel Citystay uit. Voor hem en partner Sofie Feber (33) is het een spannende periode. Zij verwachten eerstdaags hun tweede kindje. Is de opvolging als hoteleigenaar misschien al verzekerd? “Mijn grootvader heeft dit pand ooit gekocht en verhuurde er studio's. Daarvoor was het een café, de Piaf. Er stond een jukebox met alleen maar Franse chansons. Ik heb hier als kind nog gewoond, het was mijn eerste adres”, vertelt Tobias. “Sinds vijf jaar baten we hier ons hotelletje uit.”

Nederlanders en Amerikanen

“Het is hier heel kalm. Dat zeggen onze gasten ook altijd”, weet Tobias. “Terwijl je toch pal in het historische centrum van de stad zit. We merken dat onze klanten dat vaak wel kunnen appreciëren: een hele dag wandelen in Antwerpen en dan ergens ietsje rustiger overnachten. Voor veel mensen is dat de ideale plek om te verblijven.”

Het moet zijn, want de zaken gaan goed, zegt Tobias. “We hebben een hoge bezettingsgraad. De toeristen die we hier het meeste zien, zijn onze noorderburen. Al heb ik de indruk dat we sinds het einde van de coronacrisis weer meer internationale toeristen ontvangen. Uit de Verenigde Staten, bijvoorbeeld. Misschien zijn de Nederlanders Antwerpen ondertussen beu gezien? Tijdens de pandemie konden ze haast nergens anders op citytrip.”

Zelf wonen Tobias en Sofie niet in de buurt. “Ik kom iedere dag met de fiets vanuit Schilde”, ver-

“In de weekends is het hier vaak vollenbak. Dan is het feest in Café Au Lait en daver ik soms uit mijn nest.”

Anny Vaassen (77)
Bewoner Ruckersplaats

telt hij, “dat is een stevige 15 kilometer. Het lijkt hier een verlaten buurt, maar jammer genoeg heb je dat in Antwerpen – zeker wanneer het donker is – wel vaker. Bruisen doet het hier niet, dat klopt. Een echte grootstad kan je de onze moeilijk noemen. Al heb je hier op de Veemarkt sinds kort wel café De Zwoele Zwaluw. Daar is het leuk om iets te gaan drinken. De uitbaters doen hun best om er een echte buurtkroeg van te maken.”

“Het Vleeshuis trekt natuurlijk volk aan, maar volgens mij keren veel mensen terug wanneer ze hier in de buurt toekomen. ‘Hier is niets meer te zien’, denken ze misschien”, zegt Sofie. “Terwijl je in een paar minuten tijd weer tussen de mensen wandelt.”

Den Engel

Het is inderdaad erg rustig in de buurt. Op het binnenpleintje van de Ruckersplaats – genoemd naar Duitse klavecimbelbouwers, van wie je een van hun topstukken in het Vleeshuis kan gaan bewonderen – woont Anny Vaassen. De 77-jarige dame is geboren en getogen

Het Vleeshuis wordt vanaf 2025 gerenoveerd. Een van de oudste gebouwen van de stad heeft dringende herstellingen nodig. FOTO JORIS HERREGODS

in Antwerpen. Dat hoor je met een.

“Ik heb achttien jaar lang een taverne naast De Rooden Hoed gehad, van 1979 tot de belastingdienst met alles is gaan lopen”, vertelt ze in de trappenhal. Terwijl je buiten een spel kan horen vallen, zorgt hondje Filou voor de nodige opschudding. “Straks gaan we een wandeling maken en een koffietje drinken in Den Engel. Dan kan hij meteen zijn pi-pi-ke doen.” Filou kan nauwelijks wachten, zo lijkt het. De zon schijnt dan ook. Een hond zou voor minder.

“Ik woon nu al 22 jaar in de buurt”, vertelt Anny. “In het weekend is het hier vaak vollenbak. Dan is het feest in Café Au Lait. Heel leuk allemaal, behalve wanneer je om 3 uur 's nachts in bed ligt en niet kan slapen. Dan daver ik soms uit mijn nest. Plezant is anders.”

Tijdens de zomermaanden is het ook soms druk, weet Anny. Een niet alleen om te feesten en/of pinten te pakken. “Dan komen veel mensen op de binnenpleintjes zitten om naar den beiaard te luisteren. En ik ga ook vaak met een boekje onder de boom zitten

hier. Al komt er van lezen maar weinig in huis, want er is altijd wel een buur die een klapje wilt doen. Geraak ik drie bladzijden ver, dan heb ik chance.”

De Vleeshuiswijk barst niet van de winkeltjes. Wat er wel te vinden is – hoe kan het ook anders – is een beenhouwer, slagerij Buysen in de Lange Doornikstraat. Omdat de vriendelijke man achter de toog net een bestelling van negentig broodjes heeft gekregen, staat de al even vriendelijke klant Dominique Georjain (67) ons te woord. Zij woont met haar echtgenoot in een appartement om de hoek, maar haar tongval verradt dat ze niet onder de kathedraaltoren is opgegroeid. “Ik ben geboren in Marche-en-Fa-

menne, in de provincie Luxemburg”, vertelt ze. “Mijn man is afkomstig van Brasschaat en ik heb hem gevolgd naar Antwerpen.”

“Ik wil oud worden in deze stad, in deze wijk”, zegt Dominique. “We hebben ook een huisje in Frankrijk waar we vaak naartoe gaan. Het is daar heerlijk vertoeven, maar hier is het ook gezellig. Je kan alles te voet doen en de auto thuis laten, dat's ideaal. We gaan in de stad graag wat winkelen, iets eten... En binnenkort naar de kerstmarkt.”

Artistiek marktje

Vlak naast Café Au Lait op de Oude Beurs zitten Steven de Jaeger (41) en Gert Paenen (49) uit te vogelen waarom de muziek

niet wil spelen. Het is dan ook ietsje stiller dan normaal in de winkel van Steven. Hij is juwelenontwerper – zijn atelier vind je achteraan in het pand – en verkoopt zijn creaties hier. Kamerad Gert is grafisch illustrator. Zijn bijouws kan je er ook krijgen, onder meer een afbeelding van – jawel – het Vleeshuis.

“Ik probeer het werk van allerhande creatievelingen samen te brengen in mijn zaak”, vertelt Steven, die in de Berchemse wijk Pulhof woont. “Ook dat van Gert, dus. Met onze vzw Marktstiek organiseren we hier enkele keren per jaar marktjes met allemaal artistiek talent. Dan is het best druk. Vorige keer stonden er zo'n zestig kraampjes. Onlangs hadden we

nog contact met de sympathieke mensen van het Vleeshuis, om voor hun deur een kunstmarkt te organiseren. Zij waren enthousiast, de brandweer minder, dus mocht het niet doorgaan. Ach ja.” Gert heeft ook een eigen winkeltje, ietsje verderop, in de schaduw van de kathedraal. “Vijftig procent van mijn klanten zijn toeristen”, vertelt hij. “Ik maak kleurrijk werk. Toen ik op het platteland woonde, waren dat vooral dieren en landschappen. Nu ik in Antwerpen leef, gebruik ik vaak gebouwen als inspiratie. Zoals het Vleeshuis dus.”

Ook Steven en Gert merken dat het al eens rustig durft te zijn in de Vleeshuiswijk. “Je zit heel centraal, maar dat gevoel heb je niet altijd. Dat hoor ik ook vaak van klanten. Wanneer het hier wel heel druk is? Tijdens de koopzondagen en in de weekends. Dan staat hier een colonne auto's aan te schuiven om de ondergrondse parking binnen te rijden. Als ze van mij iets mogen veranderen in de buurt, dan is het de ingang van die parking. Heel vervelend.”

Of ze een vermindering in het aantal klanten verwachten vanaf 2025, wanneer het Vleeshuis dicht gaat voor renovatie? “Goh, dat weet ik niet zo goed”, vertelt Steven. “Af en toe komen hier wel mensen binnen die de weg naar het museum vragen. Dat zijn klanten die misschien anders niet zouden langskomen.”

Aan de overkant van het pand waar Steven zijn juwelen aan de

Anny en haar hondje Filou wonen op de Ruckersplaats, vlak bij het Vleeshuis. FOTO JORIS HERREGODS

man brengt, staat de 77-jarige Frank Willems aan zijn Chevrolet te sleutelen. Frank is liefhebber van oldtimers en laat de ouderwetse motor graag even brullen.

“Alles heb ik zelf gedaan, tot het lakwerk toe. Da's mijn hobby”, vertelt Frank. “Ik kocht dit pand in de jaren tachtig, maar woon zelf in de Nationalestraat, in een appartement boven kapperszaak De Cliënt. De flats boven de garage verhuur ik, onder meer aan een sympathieke oudere dame.” Frank prutst dan wel graag aan verbrandingsmotoren, hij is nooit echt garagist geweest. “Voor mijn pensioen was ik verdelver van Rodoc-materiaal.” Het was de Antwerpse Roger Declerck die het mengpaneel uitvond, en dat vanuit zijn 'electronicawinkel' in de Lange Beeldekensstraat. “Zo kwam ik in contact met mensen van over de hele wereld.”

“Maar in de stad kennen mensen elkaar niet meer”, vindt Frank. “In sommige autovrije straten is dat nog wel het geval, denk ik. Daar gaan de mensen makkelijker eens samen buiten zitten om te keuvelen. Da's pas gezelligheid. Nu ken ik de buren hier wel, maar dat komt omdat we contact hadden tijdens verbouwingen. Spijtig dat ik het moet zeggen, maar de buurt is niet meer zoals vroeger.”

JAN BARTOSIK